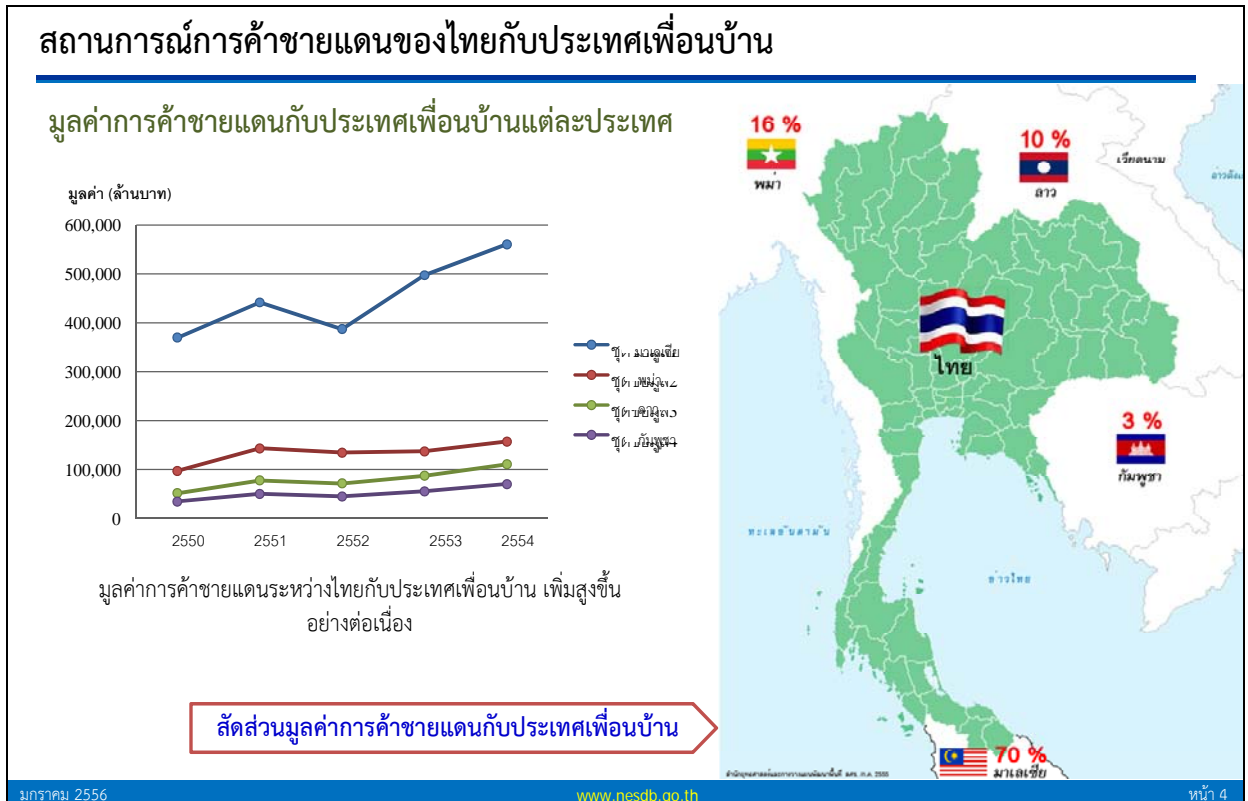

4. การค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดมีประตูการค้าเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีมูลค่าการค้าสูงเป็นลำดับ 3 รองจากมาเลเซียและเมียนมาร์ โดยในปี 2554 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 46,707 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 (มีมูลค่าประมาณ 21,823 ล้านบาท) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 21.5 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ

4.1 การค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2554 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 2 แห่ง ด้านหนองคาย และด้านมุกดาหาร

(1) **อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน - ด้านศุลกากรหนองคาย** ในช่วงปี 2553-2554 มูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 โดยในปี 2554 มีมูลค่าการค้า 46,707 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2553 - 2554 มีดังนี้

1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.0 โดยสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ น้ำมันดีเซล รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และน้ำมันเบนซิน

2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.2 โดยสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วยเหล็ก เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ ลวดและสายเคเบิลที่หุ้มฉนวน ไทยได้เปรียบการค้ามาโดยตลอด โดยเพิ่มประมาณร้อยละ 22.6 ต่อปี

ตารางที่ 3-2 มูลค่าการค้าชายแดนด้านสำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ

ด้าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ปี 2553	ปี 2554	อัตราการเติบโต ระหว่างปี 2554 - 2555 (ร้อยละ)
หนองคาย	มูลค่ารวม	38,040	46,707	21.5
	ส่งออก	35,140	44,273	22
	นำเข้า	2,900	2,435	16.2
	ดุลการค้า	32,241	41,838	22.6
มุกดาหาร	มูลค่ารวม	22,301	27,593	37.4
	ส่งออก	9,277	9,665	20.8
	นำเข้า	13,024	17,927	53.4
	ดุลการค้า	-3748	-8262	-336.1

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

4.2 การค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ด้านหนองคาย ด้านบึงกาฬ ด้านท่าลี่ และด้านเชียงคาน มีมูลค่าการค้าชายแดน ในปี 2554 รวมกัน 53,936 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.58 ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว โดยจังหวัดหนองคาย มีสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุด 46,707 ล้านบาท (42 %) อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 21.5 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของด้านชายแดนไทย - สปป.ลาว ทั้งหมด (27.14%) เป็นลำดับที่ 7 ขณะที่ด้านบึงกาฬมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2553 และ 2554

ตารางที่ 3-23 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว จำแนกตามจุดผ่านแดน - ด้านศุลกากร

ลำดับที่	จุดผ่านแดน / ด้านศุลกากร	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	สัดส่วน ร้อยละ	อัตราการขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (2550-2554)
1	หนองคาย	21,823	30,531	33,168	38,040	46,707	42.13	21.5
2	มุกดาหาร	10,722	23,136	15,692	22,301	27,593	24.89	37.4
3	พิบูลมังสาหาร	4,180	5,473	5,521	7,567	9,658	8.71	24.1
4	นครพนม	3,508	5,898	4,424	4,323	5,341	4.82	16.1
5	เชียงของ	1,539	2,270	2,662	4,108	5,938	5.36	40.9
6	บึงกาฬ	3,669	4,218	4,250	3,468	3,452	3.11	-0.8
7	เชียงแสน	2,590	1,657	1,624	2,272	4,300	3.88	22.8
8	ท่าลี่	1,547	2,292	2,268	2,230	3,031	2.73	20.3
9	เขมราฐ	404	706	898	1,449	1,223	1.10	36.9
10	ทุ่งช้าง	433	783	518	872	2,872	2.59	86.2
11	เชียงคาน	474	610	674	562	746	0.67	13.8
12	อื่นๆ	991	96	-	-	-	0.00	-
รวม		51,880	77,670	71,699	87,192	110,861	100.00	27.14

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้าชายแดนในระยะต่อไป : สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จะจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะเพิ่มอีก 32 แห่ง รวมเป็น 41 แห่ง ภายในปี 2563 ซึ่งในจำนวนดังกล่าวอยู่ในแขวงที่มีชายแดนติดกับไทยถึง 17 เขต จะส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างไทยและลาว และช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกันมากขึ้น

ดังนั้น ไทยจะต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงในประเทศเพื่อนบ้านและการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งจะเริ่มในปี 2558 ทั้งในด้านการบริหารจัดการชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้ความพร้อมสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนที่สำคัญเพื่อให้สามารถรองรับบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยและให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านได้

3.1.2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ป่าไม้ : มีพื้นที่ป่าธรรมชาติประมาณ 6,481.77 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 19.68 ของพื้นที่ พบใน จังหวัดเลยมากที่สุด คือ 4,002.80 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 61.75 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่ 1,411.35 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 11.77 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ ส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ 495.42 ตร.กม. จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ 337.43 ตร.กม. ส่วนจังหวัดบึงกาฬมีพื้นที่ป่าธรรมชาติน้อยที่สุด คือ 234.77 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 7.64 5.21 และ 3.62 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ ตามลำดับ

ตารางที่ 3-24 แสดงพื้นที่ป่าธรรมชาติ ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ

หน่วย : ตร.กม.

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	ชนิดป่าธรรมชาติ								รวม
	ป่าดิบเขา	ป่าดิบแล้ง	ป่าสนเขา	ป่าเต็งรัง	ป่าเบญจพรรณ	ป่าไผ่	ป่าบุ่ง - ป่าทาม	ป่าพื้นที่ ตาม ธรรมชาติ	
กลุ่มจังหวัดฯ	285.28	336.92	46.25	1,396.80	4,238.63	115.30	0.67	61.91	6,481.76
อุดรธานี	-	87.63	-	625.55	632.98	32.96	0.67	31.55	1,411.34
เลย	285.28	192.07	46.25	408.14	3,041.17	0.82	-	29.06	4,002.79
หนองบัวลำภู	-	1.91	-	193.42	297.98	0.81	-	1.30	495.42
หนองคาย	-	0.14	-	108.30	180.40	48.59	-	-	337.43
บึงกาฬ	-	55.17	-	61.39	86.10	32.12	-	-	234.78

ที่มา: กรมป่าไม้ พ.ศ. 2543 อ้างอิง สำนักผังประเทศและผังภาค กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

2) **แร่ธาตุ** : จากข้อมูลของสำนักทรัพยากรแร่ พ.ศ. 2552 พบแร่ในพื้นที่รวม 19 ชนิด ได้แก่ แปะไรต์ ถ่านหิน ทราายแก้ว ทองคำ ทองแดง ยิปซัม โดมเกลือ หินประดับชนิดแกรนิต หินปูน หินปูนที่จำแนกไม่ได้ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมอื่นๆ เหล็ก เหล็ก-ทองแดง เหล็กทองแดงทองคำ เหล็กควอตซ์ เกลือหินโพแทช และหินทรายเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ครอบคลุมพื้นที่ 13,350.50 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 40.54 ของพื้นที่อนุภาค โดยพบพื้นที่ทรัพยากรแร่ในจังหวัดอุดรธานีมากที่สุด 5,750.46 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 17.46 ของพื้นที่อนุภาค รองลงมาคือ จังหวัดบึงกาฬ 4,310.01 ตร.กม. จังหวัดหนองคาย 2,867.97 ตร.กม. จังหวัดเลย 333.57 ตร.กม. และจังหวัดหนองบัวลำภู 88.69 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 13.09 8.71 1.01 และ 0.27 ตามลำดับ

3) **ดิน** : มีลักษณะต่างออกไปตามวัตถุดิบกำเนิดและกระบวนการเกิดทำให้มีคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีแตกต่างกันออกไป เป็นดินทรายและขาดธาตุอาหาร ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่สามารถอุ้มน้ำได้ จึงทำให้การขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาสำคัญ

4) **ลุ่มน้ำ** : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำหลัก 4 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำ่าน และลุ่มน้ำป่าสัก ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.72 อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ และร้อยละ 16.35 อยู่ในเขตลุ่มน้ำชี มีเพียงร้อยละ 0.04 และ 2.94 ที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำ่านและป่าสัก ซึ่งครอบคลุมเฉพาะพื้นที่จังหวัดเลยบางส่วน มีลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญที่เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค ได้แก่ ลุ่มน้ำห้วยหลวง อยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี หนองคาย ลุ่มน้ำห้วยโมง อยู่ในเขตจังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี และหนองคาย ส่วนลุ่มน้ำลำพะเนียง อยู่ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู ลุ่มน้ำเลย ในเขตจังหวัดเลย

ตารางที่ 3-25 แสดงพื้นที่เขตลุ่มน้ำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ (ตร.กม.)				
		ลุ่มน้ำโขง	ลุ่มน้ำชี	ลุ่มน้ำ่าน	ลุ่มน้ำป่าสัก	รวม
กลุ่มจังหวัดฯ	32,924.98	24,425.23	8,034.81	15.30	458.90	32,934.24
ร้อยละของ พท.กลุ่มจว.		74.18	24.40	0.05	1.39	100
ร้อยละของ พท.ลุ่มน้ำ		42.72	16.35	0.04	2.94	21.03
อุดรธานี	11,074.79	7,691.21	3,380.62	-	-	11,071.83
ร้อยละของ พท.จว.		69.45	30.53			
ร้อยละของ พท.ลุ่มน้ำ		13.45	6.88			
เลย	10,473.34	8,378.95	1,638.31	15.30	458.90	10,491.46
ร้อยละของ พท.จว.		80.00	15.64	0.15	4.38	
ร้อยละของ พท.ลุ่มน้ำ		14.66	3.33	0.04	2.94	
หนองบัวลำภู	4,090.40	1,083.45	3,015.88	-	-	4,099.33
ร้อยละของ พท.จว.		26.49	73.73			
ร้อยละของ พท.ลุ่มน้ำ		1.89	6.14			
หนองคาย/บึงกาฬ	7,286.45	7,271.62	-	-	-	7,271.62
ร้อยละของ พท.จว.		99.80				
ร้อยละของ พท.ลุ่มน้ำ		12.72				

ที่มา : สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร 30 มีนาคม 2556

หมายเหตุ : พื้นที่ลุ่มน้ำหลัก 4 ลุ่มน้ำ มีพื้นที่รวม 156,613.87 ตารางกิโลเมตร

5) **พื้นที่ชลประทาน** : ปัจจุบันมีการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีพื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่มีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการใช้น้ำ

ตารางที่ 3-26 แสดงข้อมูลจำนวนพื้นที่ลุ่มน้ำ

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำฝน (รายปี มม.)	หมายเหตุ
ตอนบน 1	102,957.45	31,714.91	แหล่งน้ำเพื่อ การเกษตรและ อุปโภค - บริโภค
อุดรธานี	11,116.93	14,470.28	
เลย	10,364.76	9,494.94	
หนองบัวลำภู	4,025.73	5,626.39	
หนองคาย	7,245.88	1,926.55	
บึงกาฬ	4,994.15	1,906.55	

ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. 2554

3.2 ทิศทางหรือนโยบายการพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดฯ (SWOT Analysis)

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <div style="border: 2px solid orange; padding: 10px; text-align: center; margin: 10px auto; width: 80%;"> <p>SWOT & TOWS Matrix</p> </div> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (Strengths)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพภูมิศาสตร์ มีพื้นที่ติดชายแดน มีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยว การลงทุนและการค้าชายแดน 2. มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว 3. โครงการความร่วมมือที่ส่งเสริมเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศในกลุ่มอาเซียน และกลุ่มลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub_ region : GMS) 4. มีจุดผ่านแดนถาวร 4 แห่ง ได้แก่ ด่านหนองคาย ด่านบึงกาฬ และด่านท่าลี่ ด่านเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นช่องทางการค้า (Gate way) สู่อาเซียนและ GMS มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นลำดับที่ 1 ด้าน สปป.ลาว 5. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นลำดับที่ 1 ของพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6. มีโรงงานอุตสาหกรรมรองรับปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน 7. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาครัฐและภาคเอกชนโดยเฉพาะประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) น้อย ขาดทักษะด้านภาษา และการบริการที่เป็นมาตรฐานสากล 2. ผลิตภาพแรงงานยังต่ำ 3. อุตสาหกรรมต่อเนื่องมีน้อย และขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด 4. โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางถนน รถไฟ ขาดการพัฒนาและปรับปรุงให้ทันสมัยและครอบคลุม 5. แหล่งน้ำไม่ครอบคลุมพื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด 6. สินค้าเกษตรยังมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ขาดการนำเทคโนโลยีที่เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร 7. ระบบการจัดเก็บข้อมูลมีความน่าเชื่อถือในระดับต่ำ 8. ขาดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม 9. การขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อความแออัดของการจราจรในเขตเมือง
<p style="text-align: center;">โอกาส (Oppurtunities)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานรองรับการค้า การลงทุนของกลุ่มจังหวัด 2. เป็นพื้นที่อยู่ใกล้กับนครหลวงเวียงจันทน์ ของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางการบริหาร และศูนย์กลางการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก ของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) 3. นโยบายการพัฒนาจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนด้านการผลิตเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) เอื้อต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของกลุ่มจังหวัด 4. โครงการรถไฟทางคู่และรถไฟความเร็วสูงสายกรุงเทพฯ-หนองคาย 5. การสร้างสะพานคู่ขนานกับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 หนองคาย-เวียงจันทน์ จะช่วยเพิ่มศักยภาพของกลุ่มจังหวัด 	<p style="text-align: center;">SO : กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ❖ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน การค้า อุตสาหกรรมและบริการ ❖ ส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ 	<p style="text-align: center;">WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ พัฒนาคูคลอง และเครือข่ายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ❖ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร ❖ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และเชื่อมโยงด้านการตลาด
<p style="text-align: center;">ภัยคุกคาม (Threats)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตอย่างเสรีรวมทั้งลดช่องว่างการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มอาเซียน เป็นข้อจำกัดในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน เช่น ค่าแรงขั้นต่ำ ผลิตภาพของแรงงาน และแรงงานผิดกฎหมาย เป็นต้น 2. การผันผวนของภาวะเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การค้าการลงทุนของกลุ่มประเทศ 3. ระเบียบ กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ 4. การลักลอบนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย การค้ำมนุษย์การค้าแรงงานเด็ก ยาเสพติด โดยเฉพาะตามจุดผ่อนปรน 5. นโยบายที่เปลี่ยนแปลงบ่อย และสถานการณ์การเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ 6. การแข่งขันด้านการตลาดของสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่นสินค้าเกษตร สิ่งทอ 	<p style="text-align: center;">ST : กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ❖ การพัฒนาความมือและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจด้านการลงทุนและการค้า 	<p style="text-align: center;">WT : กลยุทธ์เชิงรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ เพิ่มผลผลิตและสร้างคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน